

ПО ОБЈАВУВАЊЕТО НА „НОВИ ПОЈАВИ ВО МАКЕДОНСКАТА УМЕТНОСТ“

Стивнува револуционерниот дух од 1980-тите

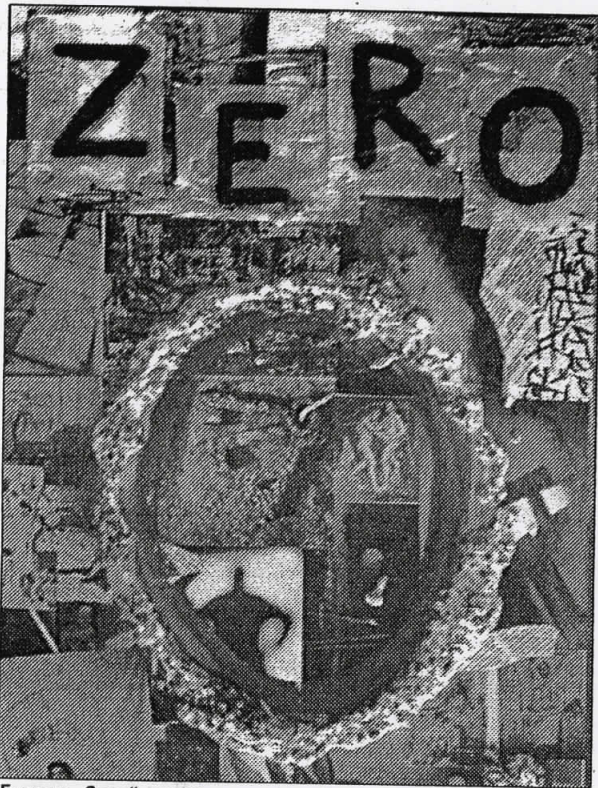
■ Осумдесеттите години се пресвртен период за постмодернизмот кај нас, вели Владимир Величковски во книгата-сведоштво за ликовната сцена во последните две децении

Ивана Васева

Книгата „Нови појави во македонската уметност“ од Владимир Величковски, издадена неодамна од Центарот за визуелни уметности од Скопје, го задржува комплетното внимание поради многуте причини. Таа не е само историски документ на едно време туку и јасно сведоштво за создавањето на новата практика на 80-тите години на 20 век и на најновите појави во последните две децении.

Книгата е составена од ретроспективен дел (1980-тите години се претставени низ зачувани факсимили, фотографии и цртежи) и текстови што се однесуваат на поранешните и на најновите постмодернистички струења.

- Книгата произлезе од неделните разговори во Центарот за визуелни уметности. Лично за мене, 1980-тите години се „пробен камен“ во професијата критичар и историчар на уметноста. Оваа книга, верувам, ќе придонесе за пообјективно проучување и за оценка на новите појави, особено кога тие упорно се игнорирани, пред сè, од „музејската“ критика кај нас. Тоа се однесува токму на 1980-тите години, кои беа пресвртен

Групата „Зеро“ - предвесник на новите ликовни трендови

период за појава и развиток на постмодернизмот кај нас (нова слика, скулптура во проширено поле на дејствување, инсталација, стрип, перформанс; видео итн.).

Во книгата, Величковски

прави пресек на карактеристиките на тоа време на уметничка акција, разликувајќи го од денешниот постмодернистички тренд.

- Станува збор за автентична потреба или страст за

разбивање на конвенциите и на рамките во ликовното творештво. Се афирмира „поетиката на фрагментот“ обликувана во цврсти ликовни материјали. Сепак преовладуваше еден бран на остварувања и во крвски материјали, но со живи и богати искази во кои се мешаат традиции и конфесии. Публиката беше дел од неконвенционалната атмосфера и динамика на случувањето. Младите уметници и критичари живејат „за уметноста“. Новите појави низ понудените материјали можат да се толкуваат и во поширок културолошки, социјален и уметнички контекст. Но, ситуацијата значително се промени во последните десетина години - вели Величковски.

Во овој период, оценува тој, нема модернистички револуционерни повици ниту

огорченост, ниту какви било навестувања дека некој на нешто се спротивставува или негира.

- Во овие десетина години доминира духот на една пародија или речиси незаинтересирано посматрање на сопственото и суштествувањето на другиот свет. Политичките теми беа целосно прифатени, а екологијата како творечки предизвик остана недопрена. Моделот на вистински општествен и политички ангажман денес и во наши услови, сепак, не е прифатен - оценува Величковски.

Во моментот тој работи на монографијата за сликарот Танас Луловски.

- Неговото творештво заслужува повеќе. Меѓутоа, со книгата се искажува почит спрема овој голем македонски сликар. □

Пишува и не слика

Сликарството, кое во почетокот беше вокација на Величковски, сега не го практикува.

- Чувствувам дека тој дел од мојата природа не е реализирана така како што посакувам. Немањето простор за работа предизвика многу непријатности во мојот живот, меѓу другото ги одрамив сите мои платна и престанав да сликам. Се надевам дека еден ден ќе можам барем уште малку да посликам на тема пејзаж, игра, боја - вели тој.